

ૐ
શ્રી પરમહંસપાણી દેવાય નમઃ

પત્રાંક - ૧૬૬

હિતશિક્ષા - ૩, ૪

Model Answer Paper

Marks : 100

Paper તપાસતી વખતે Model Answer Paperમાં આપવામાં આવેલા pointsને વફાદાર રહેવું. જુદાં જુદાં options આપવામાં આવ્યા છે જેથી તપાસવામાં સરળતા રહે. તેમાંથી કોઈ પણ option લખ્યો હોય, તેનો ભાવ આવી જતો હોય તો marks આપવા.

(I) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ચોક્કસમાં ભરો. (Answer the questions given below in boxes on the right.) Marks : 20

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) બંધમાર્ગ
- (૨) પામેલો
- (૩) જિનદીક્ષા
- (૪) ભેદજ્ઞાન
- (૫) માનપાનખાન
- (૬) વિદ્યાભ્યાસ
- (૭) પરિભ્રમણ
- (૮) અપૂર્વઅવસર
- (૯) ગજસુકુમાર
- (૧૦) સમવસરણ

(II) સાચો જવાબ પસંદ કરો. (Choose the correct answer.)

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) (c) અંતર્મુખ
- (૨) (a) પ્રયોગ
- (૩) (b) સત્પુરુષ
- (૪) (c) અઘાતી
- (૫) (c) નહીં થાય

(III) જોડકાં બનાવો. (Match the columns.)

Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) e
- (૨) a
- (૩) d
- (૪) b
- (૫) c

(IV) વાક્ય સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો. જો ખોટું હોય તો કારણ આપો. (Write true or false. Give reason if false.) Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

False લખ્યું હોય પણ કારણ ન લખ્યું હોય અથવા ખોટું કારણ લખ્યું હોય તો 0 mark.

True માટે કારણ અપેક્ષિત નથી.

- (૧) True.
- (૨) False. દેહપ્રેમી નહીં આત્મપ્રેમી.
- (૩) True.
- (૪) False. પર લાભ પણ ન કરી શકે.
- (૫) False. અંતર્મુખતા વખતે પણ સદ્ગુરુની આવશ્યકતા છે.

(V) પત્રના શબ્દોનો અર્થ સમજાવો. (Explain the words of the patra.) Marks : 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 2 marks આપવા.

- (૧) જ્યારે લાભ થાય / ઓળખાણ થાય તો / અહોભાવ આવે તો / નૈમિત્તિક ભાવ ઉત્પન્ન થાય તો.
- (૨) પરિણમવાની દિશામાં આગળ વધે તો / જાગે તો / બોધ અંદર પ્રવેશે તો
- (૩) નિર્ણય નિશ્ચય થાય તો / પ્રીતિ પ્રતીતિથી સ્વીકારે તો
- (૪) અલ્પ કાળમાં મોક્ષ થવાનો / ચોક્કસ મોક્ષ થશે / હવે મારા આત્માને અનંત કાળનું પરિભ્રમણ થવાનું નથી.
- (૫) ૧) પદાર્થનાં ગ્રહણ ત્યાગમાં નથી.
૨) કોઈ સ્થાન કે ક્રિયામાં નથી.
૩) શાસ્ત્રમાં નથી.

આમાંથી એક મુદ્દો લખ્યા હોય તો 1 mark, બે લખ્યા હોય તો 1¹/₂ marks અને ત્રણે લખ્યા હોય 2 marks તો આપવા.

(VI) એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (Answer in one sentence.) Marks : 15

દરેક સાચા જવાબ માટે 3 marks આપવા.

- (૧) આ જીવ નવો ઉત્પન્ન થયો નથી / મારું અસ્તિત્વ હંમેશાં હતું.
- (૨) અત્યાર સુધી જેટલી વાર દીક્ષા લીધી છે તેનાં ઓઘા-મુહપત્તિનો ઢગલો મેરુપર્વત જેટલો થાય.
- (૩) ૧) ક્રિયાનો - ritualsનો નિષેધ નહીં, ખંડન નહીં. - 1¹/₂ marks
૨) સ્વરૂપલક્ષનો આગ્રહ / આત્મલક્ષ જોડે / સ્વરૂપની પકડ કરાવે. - 1¹/₂ marks
- (૪) આજ્ઞા વિના કરે તો જીવ પોતાને મનગમતું શુભ કરે, પોતાને જરૂરી શુભ ન કરે / સદ્ગુરુ જીવની ભૂમિકા, મોહ વગેરે જાણે છે તેથી તે અનુસાર શુભ કરવાનું કહે છે / આજ્ઞા વિના શુભ કરે તો તેમાં અટકી જાય / શુભ કરી અહંકારમાં ન સપડાય તે માટે ગુરુ-આજ્ઞાપૂર્વક કરવું જરૂરી છે / બધા શુભ સારા છે પણ પોતા માટે શું યોગ્ય છે તે સદ્ગુરુ જાણે છે.
- (૫) ૧) જેઓ સ્વયં જાગેલા હોય. - 1 mark
૨) જેમનામાં જગાડવાની ક્ષમતા-સામર્થ્ય હોય. - 1 mark
૩) જેમનામાં જગાડવાની કરુણા હોય. - 1 mark

(VII) ટૂંકાણમાં જવાબ લખો. (Answer in brief.) Marks : 25

- (૧) દષ્ટાંત - પારધી પક્ષીઓ માટે યજ્ઞ નાખવારૂપ સારી ક્રિયા કરે છે, પણ તેની ભીતર તે પક્ષીઓને પકડવાનો, શિકાર કરવાનો ભાવ છે. - 2¹/₂ marks

પરમાર્થ - તેવી રીતે બહારની ક્રિયા સારી હોય પણ તેની પાછળનો લક્ષ, ભાવ ખરાબ હોઈ શકે. શુભ ક્રિયા પાછળ અહંકાર આદિ અશુભ લક્ષ, ભાવ હોઈ શકે તેથી બહારની ક્રિયા સારી એટલે ભીતર ભાવ સારો હોય એવું જરૂરી નથી. – 2¹/2 marks

- (૨) દષ્ટાંત - સ્ટીમરમાં સાગર પાર કરાવવાની તાકાત છે પણ જો કોઈ સ્ટીમર ચાલુ થાય તે પહેલાં ઊતરી જાય અથવા મધદરિયે સ્ટીમરમાંથી કૂદકો મારે તો તે પહોંચશે નહીં. સ્ટીમરમાં સરખી રીતે બેસીએ તો તે અવશ્ય સાગર પાર કરાવશે. – 2¹/2 marks

પરમાર્થ - તેમ ક્રિયાદર્શક સદ્ગુરુમાં ભવપાર કરાવવાની તાકાત છે પણ જીવના ઉપાદાનની અપેક્ષા રાખે છે. જો સદ્ગુરુ મળે પણ તેનામાં યોગ્યતા ન હોય, સદ્ગુરુ પ્રમાણે ન વર્તે તો તે ભવપાર ન થાય. સદ્ગુરુને સમર્પિત ભાવે રહે તો અવશ્ય ભવપાર થાય. – 2¹/2 marks

- (૩) દષ્ટાંત - રેલવેનો કામદાર ૫૦ વર્ષથી સ્ટેશન પર આવતી દરેક ટ્રેનના પૈડાં પર હથોડી મારી તપાસ્યા વિના કહેતો હતો કે 'બરાબર છે'. તેણે માત્ર બોલવાનું ન હતું, તપાસવાનું હતું. તેની આવી મૂઢતાના કારણે અકસ્માત પણ થયા હશે. – 2¹/2 marks

પરમાર્થ - તેમ જીવ વર્ષોથી શુભ ક્રિયા કરે છે પણ અંદર કોઈ તપાસ કરતો નથી, આત્મનિરીક્ષણ કરતો નથી. આત્મલક્ષની તેને પડી નથી અને માને છે કે પોતે બરાબર કરે છે. પણ વાસ્તવમાં ધર્મ થયો જ નથી. – 2¹/2 marks

- (૪) દષ્ટાંત - ગાલીચા પર ચાલ્યા વિના રત્ન ઉપાડવાની શરત હતી તો એક વ્યક્તિએ ગાલીચો વાળીને રત્ન લઈ લીધું. – 2¹/2 marks

પરમાર્થ - તેમ ઉપયોગને અંતરમાં વાળતાં, અંતર્મુખ કરતાં ચૈતન્યરત્નની પ્રાપ્તિ થાય છે. – 2¹/2 marks

- (૫) દષ્ટાંત - ચાર રીતે ગાઈડ મળે - ૧) આપણી પ્રતીક્ષા કરતો હોય. ૨) આપણે શોધવા જવું પડે. ૩) પહેલાં બુર્કિંગ કરાવવું પડે. ૪) આપણી પાસે દોડતો આવે.

પરમાર્થ - ચાર રીતે ગુરુ મળે - ૧) ગુરુ આપણી પ્રતીક્ષા કરતા હોય. ૨) આપણે ગુરુને શોધવા પડે. ૩) ઘણા ભવોથી મને સદ્ગુરુની પ્રાપ્તિ થાય એવી ભાવના ભાવી પહેલેથી બુર્કિંગ કરાવ્યું હોય. ૪) જીવની પાત્રતા એવી હોય કે સદ્ગુરુ દોડતા આવે.

દષ્ટાંત અને પરમાર્થ બન્નેમાં એક મુદ્દો લખ્યો હોય તો 1 mark, બે મુદ્દા લખ્યા હોય તો 1¹/2 marks, ત્રણ મુદ્દા લખ્યા હોય તો 2 marks અને ચારે મુદ્દા લખ્યા હોય તો 2¹/2 marks આપવા.

* * *